

## **VERSLAG VAN DE HOORZITTING, 18 december 2012, 13.00 – 14.15 uur**

**Zaaknr:** 104170

**Inzake:** Codewijzigingsvoorstel update gascodes

### **Aanwezig namens de Raad van Bestuur Nederlandse Mededingingsautoriteit ('de Raad'):**

Dhr. Van der Meulen      Energiekamer, voorzitter

Dhr. Hehenkamp          Energiekamer, lid hoorcommissie

Mevr. Verseveld          Energiekamer, lid hoorcommissie

### **Aanwezig namens partijen:**

Dhr. Schurink              Energie-Nederland

Dhr. Den Bieman          Energie-Nederland / RWE

Dhr. Van de Worp          VEMW

Dhr. Borghols              GTS

Mevr. Boverhof            GTS

Dhr. Duym                  GTS

### **Verslag:**

Mevr. Van Splunter          Bajol Tekst & Interpretatie i.o.v. Verslagdienst NMa

**De voorzitter** opent de hoorzitting en heet de aanwezigen welkom. De hoorzitting is georganiseerd naar aanleiding van de publicatie van het ontwerpbesluit op 21 november 2012. Het betreft de codewijziging Update Gascodes 2012. Op 13 juni 2012 hebben de gezamenlijke netbeheerders een codewijzigingsvoorstel ingediend bij de Raad van Bestuur van de NMa ('de Raad'). Het voorstel heeft betrekking op het corrigeren van enkele fouten, onvolkomenheden en inconsistenties in de tariefstructuren en voorwaarden gas. Daarnaast is in de Transportvoorwaarden Gas – LNB een bepaling toegevoegd waarmee transportcapaciteit wordt aangehouden voor eindafnemers die beschikken over een aansluiting op het landelijk gastransportnet.

Bij de totstandkoming van het besluit is de Algemene wet bestuursrecht ('Awb') van toepassing. De Raad heeft op basis van de Awb besloten dat dit besluit wordt voorbereid met inachtneming van de uniforme openbare voorbereidingsprocedure. Dit houdt in dat de Raad eerst een ontwerpbesluit ter inzage heeft gelegd waarop belanghebbenden binnen een termijn van zes weken een zienswijze kunnen inbrengen. Dit betekent dat alle zienswijzen op 2 januari binnen zouden moeten zijn. Er zijn nog geen schriftelijke zienswijzen ingediend. Gelet op de vakantieperiode wordt de zienswijzetermijn verlengd tot en met maandag 7 januari. Na afloop van de zienswijzeperiode zal de Raad met inachtneming van het ontwerpbesluit, de zienswijzen en eventuele aanvullingen van de netbeheerders een primair besluit vaststellen.

Het doel van deze hoorzitting is betrokkenen in de gelegenheid te stellen hun zienswijze op het ontwerpbesluit naar voren te brengen. Waar nodig zal de hoorcommissie vragen stellen om zaken duidelijker te krijgen.

Hij stelt de leden van de hoorcommissie voor.

Hij schetst de gang van zaken ter zitting. Het betreft een openbare zitting.

Van de zitting wordt een verslag gemaakt, dat betrokkenen zal worden toegezonden. Commentaar op de redactie van het verslag leidt niet tot wijziging ervan, doch wordt toegevoegd aan het dossier. Het is niet de bedoeling daarbij nieuwe punten op te brengen.

Hij nodigt VEMW uit haar zienswijze nader toe te lichten.

Dhr. Van de Worp gaat in op het aanhouden van exitcapaciteit en schetst de achtergrond van dit voorstel. VEMW heeft gedurende meerdere jaren uitvoerig informeel overleg gehad met GTS over dit punt. Uit dit overleg is op een gegeven moment een model gekomen, waarin direct aangeslotenen vijf jaar vooruit zouden moeten contracteren om zeker te stellen dat zij ook in de toekomst capaciteit zouden hebben. Dit contracteren zou voortrollend geschieden, steeds weer een jaar vooruit. Op die manier zou GTS bij een eventueel tekort aan capaciteit de gelegenheid hebben om daarop te investeren of andere maatregelen te nemen. VEMW vond het belangrijk dat de direct aangeslotene kan beschikken over de exitcapaciteit waarover hij al langjarig beschikt. Dat model is er uiteindelijk niet gekomen. Op een gegeven moment is nog de variant besproken van tien jaar vooruit contracteren. Daaraan was ook een regeling gekoppeld om op een coulante wijze weer afscheid te kunnen nemen van een bepaald deel van de exitcapaciteit als daar redenen voor zouden zijn. Dat gold ook in de variant van contracteren voor vijf jaar. Dat is het uiteindelijk ook niet geworden. Uiteindelijk is het voorstel gekomen zoals het nu voorligt. In historisch perspectief gezien kan niet anders gezegd worden dan dat het een vooruitgang is. Ten eerste omdat de positie van de grootverbruiker, die direct is aangesloten, nu gelijk wordt getrokken met die van een grootverbruiker op het regionale net in die zin dat er capaciteit voor hem wordt aangehouden. Dat wordt voor de grootverbruiker op het regionale net niet rechtstreeks gedaan maar via de OV-exit. Maar er wordt plancapaciteit voor aangehouden. Dat gaat nu ook voor de direct aangeslotenen gelden. Daarmee is er ook geen sprake meer van discriminatie in dit opzicht. De grootverbruikers worden gelijk behandeld. Het aardige was dat VEMW in de modellen die nooit regelgeving zijn geworden, ook wel eens heeft gepleit voor die gelijke behandeling. Indertijd gaf GTS aan dat dit niet kon omdat zij dan juist zou gaan discrimineren, hetgeen niet is toegestaan vanwege het Helsingborg-arrest. Nu is dit voorstel gelukkig wel mogelijk. Daar is VEMW blij mee. Wel blijft zij nog met de vraag zitten waarom het anders moet worden geregeld dan bij elektriciteit, waarbij ook capaciteit wordt aangehouden. Hoe het daar precies is geregeld weet spreker niet, maar hij geeft de NMa graag de suggestie mee om hier nog eens naar te kijken. Bij elektriciteit wordt een model gehanteerd waarmee aangeslotenen heel goed kunnen leven. Maar zoals gezegd betekent het voorliggende voorstel een aanzienlijke verbetering ten opzichte van eerdere voorstellen die zijn besproken. In die zin heeft het ook de steun van VEMW, zoals zij heeft aangegeven in het Gebruikersplatform.

Een punt dat wel kritisch is voor VEMW is de invoeringsdatum. Afgelopen voorjaar is dit voorstel behandeld in het Gebruikersplatform. In juni is het voorstel nagenoeg ongewijzigd naar de NMa gestuurd door de gezamenlijke netbeheerders. Pas in november is er een conceptbesluit genomen door de NMa. Dat roept de vraag op aan de NMa wat er in de tussentijd is gebeurd. Inhoudelijk is er in de tussentijd niets gebeurd met het voorstel. Nu zit men vlak voor de jaarwisseling en VEMW zou toch erg graag zien dat dit model op 1 januari 2013 wordt ingevoerd. Als dat niet mogelijk is, dan zou zij graag zien dat het met terugwerkende kracht gaat gelden vanaf 1 januari 2013.

Voorts zijn er nogal wat direct aangeslotenen die in het verleden langjarig exitcapaciteit hebben vastgelegd, omdat zij daar in ieder geval zekerheid over wilden hebben. Nu komt er een ander regulatorisch regime, er wordt namelijk capaciteit voor het volgende jaar aangehouden. Wat gebeurt er met die partijen die langjarig exitcapaciteit hebben gecontracteerd, maar dat bij de ingang van de nieuwe regeling de facto niet meer zouden hoeven doen? Zij hebben wellicht heel veel exitcapaciteit vastgelegd waar ze nu misschien niet meer voor de volle honderd procent gebruik van zouden willen maken. De vraag is hoe ermee omgegaan wordt wanneer die direct aangeslotene de capaciteit wil terugbrengen. Langjarig contracteren kan twee redenen hebben. De eerste is het overleg dat VEMW gedurende de hele periode met GTS heeft gehad, waarbij het echt zo leek te zijn dat partijen meerjarig vooruit moesten contracteren om de capaciteit veilig te stellen. Een tweede reden is dat in de periode 2006-2007 meerdere direct aangeslotenen een brief van GTS hebben ontvangen waarin zij aangaf dat er in bepaalde regio's een capaciteitstekort dreigde, bijvoorbeeld in de regio Rijnmond. Als het bedrijf zeker wilde stellen dat de capaciteit hem ook toekwam, moest hij maatregelen nemen. Om deze twee redenen hebben nogal wat direct aangeslotenen langjarig extra capaciteit vastgelegd. Voor die partijen zou VEMW in dit besluit graag een uitzonderingsregeling zien, waarbij partijen, als zij dat willen, afstand van dat deel van de capaciteit kunnen doen waar zij vanaf willen.

**De voorzitter** dankt de heer Van de Worp voor zijn toelichting. Hij nodigt Energie-Nederland uit haar zienswijze toe te lichten

**Dhr. Schurink** deelt mee dat zijn betoog voor een groot gedeelte hetzelfde is als dat van VEMW. Vervolgens houdt hij een betoog dat volledig overeenkomt met de tekst van zijn pleitnota. Een kopie van deze pleitnota is aan dit verslag gehecht als **Bijlage 1**.

**De voorzitter** dankt de heer Schurink voor zijn toelichting. Hij verzoekt GTS uit een reactie te geven op hetgeen naar voren is gebracht en daarbij in te gaan op de suggesties met betrekking tot een overgangsmaatregel en de invoeringsdatum met terugwerkende kracht.

**Dhr. Borghols** is evenals partijen verheugd dat de gezamenlijke netbeheerders na de vele jaren discussie over dit onderwerp tot een voorstel zijn gekomen, waarop partijen in eerste instantie positief hebben gereageerd. De vraag waarom het bij gas anders is geregeld dan bij elektriciteit kan spreker niet een-twee-drie beantwoorden. Gas en elektriciteit worden vaak op één hoop gegooid, maar ze kennen ook grote verschillen. Dit moet wellicht in een ander kader nog eens worden uitgezocht. Als dit voorstel door de NMa wordt vastgesteld, komt er een andere systematiek. Maar GTS gaat er nog steeds van uit dat partijen in de markt zelf hun eigen risico's inschatten en dat partijen reële boekingen hebben gedaan. Daar ligt het gasnet ook voor. Het lijkt er nu op dat partijen, deels door gewijzigde marktomstandigheden, nu kennelijk andere inzichten hebben en menen dat het risico dat hiermee gepaard gaat maar voor GTS moet zijn en niet voor henzelf. GTS is het daar uiteraard niet mee eens. Het klopt dat GTS partijen heeft gestimuleerd om langjarig te boeken. Het is nog steeds zo dat dit van belang is met name voor partijen die een jaar minder capaciteit hebben en later weer meer capaciteit willen gebruiken. Want het is zo dat als er niet voor meerdere jaren vooruit is geboekt en er een jaar minder is geboekt, die lagere capaciteit voor de toekomst wordt vastgehouden. Het kan best zijn dat andere partijen de additionele capaciteit die er in het net is, willen gebruiken. GTS ziet niet in waarom zij het risico zou moeten lopen. Energie-Nederland heeft opgemerkt dat de gevolgen van het besluit nooit voor een van de partijen evenredig nadelig mogen zijn. In dit geval zou in haar optiek GTS dan maar de lasten moeten dragen voor een wijziging. Voor langjarige boekingen bestaat er overigens ook een afboekmogelijkheid, die is opgenomen in de Transport Service Conditions ('TSC'). Intern is er een overzicht opgevraagd van partijen die langjarige boekingen hebben. Daarbij valt op dat er maar een paar partijen zijn die tot 2025 hebben geboekt. Er zijn ongeveer 350 direct aangesloten. Voor ongeveer vijftig partijen zijn er langjarige boekingen waarvan de meeste doorlopen tot 2015. Daaronder zit ook een aantal leden van Energie-Nederland. GTS gaat ervan uit dat partijen goede redenen hebben gehad om de capaciteit te willen hebben. Daarbij moet worden opgemerkt dat in een aantal gevallen langjarig is geboekt omdat er ten behoeve van die aansluitingen investeringen zijn gedaan. Dat is echt een heel andere situatie: hier zijn langjarige boekingen geëist om aan te tonen dat de investeringen in het net doelmatig zijn geweest. GTS heeft kortom geen trek om dit risico te dragen. Zolang er nog een tariefssystematiek is waarbij GTS volumerisico loopt, heeft zij geen trek in een overgangsmaatregel. Indien de reguleringssystematiek zodanig wijzigt dat het volumerisico bij GTS weg is, dan is zij bereid om hierover nogmaals te praten.

**De voorzitter** dankt de heer Borghols voor zijn reactie. Hij herinnert eraan dat zowel Energie-Nederland als VEMW het voorstel heeft gedaan om het voorliggende voorstel met terugwerkende kracht per 1 januari 2013 in werking te laten treden. De NMa verwacht niet vóór 1 januari 2013 een besluit in primo te kunnen vaststellen. In hoeverre is het voor GTS mogelijk dat het voorliggende voorstel met terugwerkende kracht in werking treedt?

**Dhr. Borghols** moet op deze vraag een tweeledig antwoord geven. Het voorstel zoals het voorligt kan wat GTS betreft per 1 januari 2013 in werking treden, maar als er iets als een overgangsmaatregel bij komt, dan gelden de beperkingen en randvoorwaarden die GTS eerder heeft aangegeven. **De voorzitter** verifieert of, indien de overgangsmaatregel niet speelt, het mogelijk is om het voorliggende besluit vanaf 1 januari 2013 te laten gelden als de Raad het besluit begin 2013 neemt. **Dhr. Borghols** bevestigt dat het aanhouden van capaciteit kan ingaan per 1 januari 2013.

**De voorzitter** vraagt wat er concreet aan het huidige besluit moet wijzigen volgens Energie-Nederland en VEMW. Zij hebben gesproken van een overgangsregeling. Op welke wijze zou deze in de codeteksten moeten worden opgenomen?

**Dhr. Schurink** wil graag een suggestie doen voor de letterlijke formulering, hoewel hij dat niet ter plekke kan doen. De strekking zou moeten zijn dat partijen hun capaciteit kunnen verminderen indien zij dat willen. Nu wordt voorgesteld dat capaciteit wordt aangehouden waardoor partijen nooit meer het risico hebben dat zij geen capaciteit hebben. Een soort verzekering. De partijen die vroeger die verzekering hebben aangegaan door zich langjarig te committeren aan een bepaalde hoeveelheid extra capaciteit hebben nu het gevoel: 'Dat is raar. Wij moesten destijds langjarig boeken om zeker te zijn van capaciteit.' Zeker een elektriciteitscentrale moet capaciteit hebben want die wil niet het risico lopen dat hij niet kan produceren. Dus een dergelijke partij moet die capaciteit wel hebben. Nu wordt gezegd dat er altijd voldoende exitcapaciteit is, hetgeen Energie-Nederland op zich steunt. Maar de partijen die het risico hebben genomen om langjarig te boeken, willen ook van kunnen profiteren van de nieuwe regeling en hun capaciteit kunnen bijstellen. Het klopt dat momenteel een aantal centrales stilstaat, dus voor die partijen speelt dat sterker.

**Dhr. Hehenkamp** merkt op dat als een partij nu meer heeft gecontracteerd dan zij nodig heeft, dat in de nieuwe situatie ook zo zou zijn. Een partij contracteert graag wat meer om er zeker van te zijn dat die capaciteit er ook is als dat – mogelijk voor aanvullende productie – nodig is.

**Dhr. Van de Worp** wijst op een belangrijk verschil. In de nieuwe regeling zijn partijen veel flexibeler. Een partij kan van jaar tot jaar de inschatting maken om dezelfde capaciteit aan te houden, als zij ondanks de economische dip nu over twee jaar wel weer diezelfde capaciteit kan gebruiken. Dat kan een afweging zijn. Maar zij kan ook de afweging maken om definitief terug te gaan in capaciteit omdat een wkk-installatie wordt gesloten. Dan wil ze ook lager kunnen contracteren. Het kan evenwel ook zijn dat een partij nu al voorziet dat zij over drie jaar een nieuwe fabriek heeft staan en zij dan dus een bepaalde uitbreiding wil hebben. Dat laat zij ook weten aan GTS waarbij ze in dat geval de aangehouden exitcapaciteit heeft en daarbovenop nog iets extra's wil. Dan gaat GTS kijken of zij die capaciteit al dan niet beschikbaar heeft. In de situatie van het voortrollend vijf jaar vooruit boeken wordt steeds vijf jaar vooruit capaciteit gecontracteerd. In die vijf jaar kan een heleboel gebeuren. In 2012 wordt een partij geconfronteerd met een beslissing die ze in 2007 heeft genomen. In 2008 zou hebben moeten worden beslist voor 2013. Een partij had in 2008 echt niet voorzien dat de hele elektriciteitsmarkt zodanig zou veranderen dat zij nu de industriële wkk fors zou hebben teruggeschroefd of zelfs stopgezet. In de situatie van een jaarlijks aangehouden exitcapaciteit, had ze die capaciteit veel flexibeler kunnen bijstellen.

**Dhr. Hehenkamp** begrijpt dat dit systeem meer flexibiliteit geeft. Maar op het moment dat een direct aangeslotene voor een jaar minder gaat contracteren, bijvoorbeeld vijftig in plaats van honderd omdat de helft van de productie wegvalt, dan wordt de komende jaren alleen die vijftig aangehouden. En als hij op een gegeven moment meer wil contracteren zou het best eens zo kunnen zijn dat die vijftig extra die hij dan weer wel wil gebruiken, weg is.

**Dhr. Van de Worp** bevestigt dit. Dat risico zal de direct aangeslotene inschatten. Daarbij zal hij de keuze maken om terug te gaan naar die vijftig, waarbij hij het risico neemt dat als hij later meer nodig heeft, bijvoorbeeld tachtig of honderd, hij dan wellicht niet kan beschikken over de volledige meercapaciteit die hij wil hebben. Of dat hij zegt: 'Ik kan dat risico niet nemen.' Dan blijft hij op die honderd zitten. In dat geval contracteert hij voor 2013 te veel, maar omdat hij in 2014 of 2015 die capaciteit zeker weer nodig heeft, houdt hij die capaciteit van honderd aan en betaalt hij daar ook voor.

**Dhr. Hehenkamp** vat samen dat het puur gaat om de optie om capaciteit kosteloos terug te geven aan GTS.

**Dhr. Den Bieman** bevestigt dit. Dat is ook precies het ontwerp van de hele regelgeving. Daar begrijpt Energie-Nederland GTS niet. GTS ziet niet in dat zij dat risico moet lopen, maar zij gaat dat risico juist lopen in de nieuwe regelgeving. Partijen die nooit vooruit contracteerden, gaan jaar op jaar contracteren. Daarvan heeft GTS ieder jaar het risico dat zij iets minder doen dan het jaar daarvoor. Ook partijen hebben daarbij een risico maar zo wordt wel het nieuwe spel. Maar dan gaat het niet aan om tegen partijen die dat voorheen verzekerden te zeggen: 'Collegabedrijven die zich voorheen niet van capaciteit verzekerden, krijgen die optie en jij, die je in het verleden hebt verzekerd, hebt die optie niet.' Dat is de discriminatie. Daarom zou Energie-Nederland bij invoering van

het voorliggende model graag de overgangsmaatregel zien dat voor partijen die zich in het verleden wel verzekerd hebben de nadelen van die verzekering worden opgeheven, nu die verzekering niet meer nodig is.

Dhr. Borghols gaat in op het punt dat er altijd voldoende exitcapaciteit is, zoals Energie-Nederland stelde. Het feit dat GTS capaciteit aanhoudt, betekent niet dat er altijd voldoende exitcapaciteit is. Er is een aantal congestiegebieden in het land. Afgelopen weken nog heeft GTS 'nee' moeten verkopen tegen een aantal partijen in een gebied. Er bestaat zeker het risico dat als een partij tijdelijk teruggaat in capaciteit, waardoor GTS de nieuwe capaciteit aanhoudt, de oorspronkelijke hoeveelheid capaciteit, niet volledig beschikbaar is wanneer die weer nodig is. Met betrekking tot de 'verzekering' merkt GTS op dat uit de intern opgevraagde gegevens ook blijkt dat er diverse partijen zijn die in de toekomst minder hebben gecontracteerd. Ze willen in ieder geval van een basis zijn gegarandeerd en in een latere fase bijboeken. Die mogelijkheid is er voor alle partijen, en die is er ook altijd geweest. Het risico waarop GTS doelde en dat zij niet wil lopen betreft met name het financiële risico. In een andere reguleringsystematiek zal GTS dat financiële risico niet hebben, waardoor zij dan coulanter kan zijn. Dat is dan wel een coulance die wordt afgewenteld op alle netgebruikers.

Dhr. Den Bieman hoorde GTS zeggen dat zij recent 'nee' heeft moeten verkopen. Hij veronderstelt dat zij daarmee niet wil zeggen dat in het nieuwe model waarin capaciteit wordt aangehouden en een partij die capaciteit wil verlengen, er 'nee' verkocht kan worden. Want dan is er een serieus issue.

Dhr. Borghols verduidelijkt dat capaciteit die aangehouden wordt voor een partij, wordt aangehouden voor die partij. Waar GTS op doelde was een partij die extra capaciteit wilde. Dit was in reactie op de uitspraak van Energie-Nederland dat er altijd voldoende exitcapaciteit zou zijn. Dat is niet het geval in het net van GTS. Gelukkig maar, want dat houdt in dat GTS haar net heeft gedimensioneerd op de vraag die er is en dat het net doelmatig is.

Dhr. Den Bieman komt terug op bereidheid van GTS om naar dit punt te kijken op het moment dat de tariefssystematiek wijzigt. Hoe ziet GTS dat voor zich? Op welke manier wil zij dat uitvoeren? Wat is dan de haak? Moet er niet gezegd worden dat dit besluit van kracht wordt, desnoods na 1 januari 2013, en dat die overgangsmaatregel die daarbij komt, ook geldt vanaf dat moment? Wat triggert anders een aanpassing per 1 januari 2014?

Dhr. Borghols oppert dat dit overleg tussen partijen zou kunnen zijn. GTS heeft regelmatig overleg met al haar stakeholders, ook met Energie-Nederland. Dus daar kan op dat moment naar worden gekeken.

Dhr. Den Bieman werpt tegen dat het dan onderdeel wordt van de tariefreguleringsystematiek, terwijl Energie-Nederland het een principieel punt vindt. De noodzaak om zich te verzekeren van capaciteit wordt afgeschaft. Dan is het heel principieel: dan zou men ook partijen die zich in het verleden hebben verzekerd niet langer de premie daarvoor moeten laten betalen of in ieder geval niet de nadelen daarvan moeten laten ondervinden.

Dhr. Borghols reageert dat dit de eigen keuze was van die partijen. Zelf heeft hij ook wel eens spijt van een verzekering die hij heeft afgesloten.

Dhr. Den Bieman begint te een betoog over het invoeren van *national health care* in Nederland.

De voorzitter interrumpeert dat na afloop van de hoorzitting eventueel kan worden gesproken over de manier waarop partijen hun verzekeringen hebben geregeld.

VEMW en Energie-Nederland hebben nog niet gereageerd op het door GTS naar voren gebrachte punt dat er een systematiek is waarbij partijen capaciteit kunnen teruggeven. Als ze te veel hebben, kunnen ze het kwijt. Aangegeven werd dat de voorliggende maatregel betekent dat partijen die niet langjarig hebben geboekt, flexibeler zijn en gemakkelijker hun capaciteit kunnen inschalen. Maar met de mogelijkheid die GTS biedt om capaciteit terug te geven, heeft een partij toch ook de flexibiliteit die zij wil? Of zitten daar nadelen aan?

Dhr. Schurink reageert dat Energie-Nederland in randnummer 13 van haar pleitnota heeft aangegeven dat partijen als zij capaciteit teruggeven aan GTS te maken hebben met *cancellation fees*. Ten aanzien van de door GTS gemaakte opmerking dat capaciteit altijd beschikbaar is, verwijst Energie-Nederland naar haar pleitnota. Daarin is een en ander volgens haar volledig correct geformuleerd.

De voorzitter gaat in op de materiële impact. De NMa wil daarbij wat meer gevoel krijgen. De NMa verzoekt Energie-Nederland om, eventueel vertrouwelijk, aan te geven waar het nu eigenlijk om gaat. Eenzelfde vraag heeft de NMa aan GTS. Kan GTS wat meer inzicht geven in de partijen die langjarig hebben geboekt. Het gaat erom dat de NMa een goed beeld wil krijgen van het nadeel en de omvang daarvan.

Dhr. Borghols moet even overleggen over wat GTS ter beschikking kan stellen. Het lijstje waaraan GTS eerder refereerde bevat allemaal vertrouwelijke gegevens die niet zomaar kunnen worden overgelegd.

Dhr. Den Bieman reageert dat GTS die gegevens wat hem betreft gewoon ter beschikking kan stellen aan de NMa. De NMa kan de gegevens verifiëren met marktpartijen. Spreker kan er in ieder geval voor zorgen dat RWE haar cijfers bij de NMa dropt. Met betrekking tot de genoemde *cancellation fees* merkt hij op dat in de TSC een *cancellation* regime is opgenomen. Dat was ook onderdeel van de besprekingen die VEMW in de tussenliggende periode met GTS heeft gevoerd. Indertijd was er discussie over een soepeler regime. Het in de TSC opgenomen regime is erg rigide, omdat er een wachttijd is van 24 maanden. Twee jaar moet worden betaald en daarna kan een partij 20 procent inleveren zonder kosten en over de volgende 20 procent moet 40 procent worden betaald en daarboven meer. Dat is een behoorlijk straffe *cancellation*.

Dhr. Van de Worp vult aan dat het weliswaar nooit regulering is geweest, maar aan het indertijd besproken voorstel waarbij capaciteit vijf jaar vooruit werd geboekt zat een *cancellation fee* vast van maximaal 1,6 jaar. Dat betekent dat als een partij voor vijf jaar vooruit had geboekt en al die capaciteit in één keer kwijt zou willen, die partij dan niet vijf keer het jaarbedrag kwijt was maar 1,6 jaar. Maar dat is zoals gezegd nooit regelgeving geweest. Het geeft echter wel aan wat voor flexibiliteit erin zat.

Dhr. Hehenkamp vraagt GTS of deze discussie anders wordt op het moment dat dit zou samenvallen met de nieuwe methode van regulering waarbij GTS geen volumerisico meer kent.

Dhr. Borghols bevestigt dit.

Dhr. Hehenkamp vervolgt dat deze nieuwe methode van regulering volgens de huidige plannen ingaat op 1 januari 2014. Men zou zich kunnen voorstellen dat dit punt uit het voorliggende voorstel wordt gehaald en even met rust wordt gelaten tot 1 januari 2014 als men het hele pakket ook met bestaande contracten kan afronden.

Dhr. Den Bieman vindt dat het ook anders kan. Het nadeel dat GTS hiervan ondervindt, kan ook na 1 januari 2014 worden gecompenseerd.

Dhr. Hehenkamp meent dat dit regulatorisch niet mogelijk is.

Dhr. Den Bieman refereert aan de omstandigheid dat GTS vrij recent nog in bepaalde jaren verrekende wat in eerdere jaren was gebeurd. Die 400 miljoen.

Dhr. Borghols wijst erop dat dit andere zaken betrof. Die situatie is niet vergelijkbaar met de onderhavige.

Dhr. Den Bieman erkent dat het andere zaken betrof, maar verrekeningen zijn eerder vertoond.

Dhr. Hehenkamp komt terug op zijn vraag hoe partijen ertegenover staan om dit onderdeel niet per 1 januari 2013 maar per 1 januari 2014 in te voeren.

Dhr. Schurink herhaalt dat Energie-Nederland het voorliggende voorstel zo snel mogelijk en het liefst per 1 januari 2013 invoeren. Het is nu zo dat er capaciteit stilstaat en een aantal partijen daarvan af wil.

Dhr. Van de Worp sluit zich namens VEMW aan bij Energie-Nederland.

Dhr. Den Bieman merkt op dat als het niet per 1 januari 2013 ingaat, het op 1 januari 2014 weer een jaar verder is. Waarschijnlijk zijn er ook partijen waarvoor dit punt tussentijds van belang is.

De voorzitter biedt partijen de gelegenheid een laatste opmerking te maken.

Dhr. Borghols benadrukt dat GTS in de afgelopen jaren ook partijen heeft afgewezen vanwege de boekingsystematiek. Deze wilden capaciteit hebben maar die kwam niet vrij omdat zij geboekt was. Ook voor partijen die hun business daarop anders hebben ingericht, zou het wel zuur zijn als het nu zomaar ineens anders zou worden.

**Dhr. Den Bieman** betreurt het dat deze discussie nu pas plaatsvindt. De periode tussen het indienen van het voorstel en het ontwerpbesluit was wel heel erg lang.

**De voorzitter** reageert in het algemeen. De NMa doet er veel aan om besluiten zo snel mogelijk te nemen. Zij is ook druk in gesprek met het GEN om de kwaliteit van de voorstellen beter te krijgen en om de doorlooptijden zo kort mogelijk te laten zijn. In het onderhavige geval kan de NMa er op dit moment ook niet zo veel meer aan veranderen. Zij wil partijen zo snel mogelijk duidelijkheid geven. Het punt is helder en daar wordt aan gewerkt.

Hij gaat over tot de afronding van de hoorzitting. Tot en met 7 januari 2013 kunnen zienswijzen worden ingediend. Vervolgens zal de NMa de zienswijzen beoordelen en beziën of wijziging van het voorstel noodzakelijk is dan wel dat er direct een besluit kan worden genomen. Hij dankt de aanwezigen voor hun komst en inbreng. Hij sluit de hoorzitting.

-----

Bijlage 1: pleitnota dhr. Schurink, Energie-Nederland